

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	975
Land:	Somalia
Kilde:	Landinfo
Titel:	Somalia: Reaksjoner mot personer som mistenkes for tilknytning til al-Shabaab
Udgivet:	2. december 2022
Optaget på baggrundsmaterialet:	14. marts 2023

Somalia: Reaksjoner mot personer som mistenkes for tilknytning til al-Shabaab

- Hvordan reagerer somaliske myndigheter mot personer som mistenkes for tilknytning til al-Shabaab?
- Hvordan oppstår slike mistanker og mot hvem?
- I hvilken grad baseres mistanker og reaksjoner på klantilhørighet?
- I hvilken grad retter mistanker og reaksjoner seg mot kvinner?
- Hvordan reagerer myndighetene mot al-Shabaab-koner?

Innledning

Denne responsen omhandler reaksjoner fra somaliske myndigheter mot personer som mistenkes for å ha en eller annen form for aktiv tilknytning til al-Shabaab.¹ Responsen tar ikke for seg forhold i Nordvest-Somalia (Somaliland), som siden 1991 har fungert som en selvstendig stat med egne lover og institusjoner (se Landinfo 2020).

Responsen bygger på både muntlige og skriftlige kilder, inkludert somaliske nyhetsartikler. Somalisk media gir iblant feilaktig informasjon uten at dette dementeres senere, og informasjon fra slike kilder bør således brukes med varsomhet. Somaliske nyhetskilder gir likevel et innblikk i forhold som i liten grad belyses av andre kilder.

De muntlige kildene inkluderer representanter for somaliske myndigheter og andre ressurspersoner, som Landinfo møtte under en informasjonsinnhentingsreise til Mogadishu og Puntland i mai/juni 2022.² De fleste av de muntlige kildene er anonymiserte av hensyn til deres sikkerhet og/eller arbeidsforhold.

¹ Reaksjoner mot al-Shabaab-avhoppere er omtalt i et eget temanotat (Landinfo 2015b). En oppdatering av dette notatet er under utarbeidelse.

² Med unntak av koronaårene 2020 og 2021, har Landinfo gjennomført informasjonsinnhentingsreiser til Somalia mer eller mindre årlig siden 2012. Stedvis i responsen vises det også til informasjon og erfaringer fra reiser før 2022.

Al-Shabaab utgjør en sikkerhetmessig utfordring, men somaliske myndigheter har svært begrenset kapasitet

Somaliske myndigheter har svært begrenset territoriell kontroll, spesielt i Sør-Somalia,³ hvor tilstedeværelsen deres i hovedsak begrenser seg til Mogadishu og andre byer. Al-Shabaabs aktivitet i ulike deler av Somalia varierer, men organisasjonen er mest aktiv i Sør-Somalia, hvor de blant annet gjennomfører angrep i Mogadishu og andre byer som er kontrollert av myndighetene (se Landinfo 2021).⁴ Angrepene retter seg i all hovedsak mot myndighetspersoner, både militære og sivile, og al-Shabaab utgjør følgelig en sikkerhetmessig utfordring for somaliske myndigheter. Al-Shabaab-medlemmer, informanter og andre medhjelpere opererer ikke åpent i myndighetsområder, men skjuler seg blant sivilbefolkningen og er derfor vanskelige å identifisere.

Landinfo har ingen konkret informasjon om hvor målrettet og systematisk somaliske myndigheter arbeider for å identifisere og arrestere personer som jobber for og med al-Shabaab i myndighetsområder. De ikke-statlige lokale kildene som Landinfo møtte på informasjonsinnhentingsreisen i 2022, er imidlertid omforente om at politi og andre sikkerhetsstyrker, både i Sør-Somalia og Puntland, preges av manglende kapasitet, koordinering og ressurser.

Landinfos lokale kilder gir videre inntrykk av at myndighetene i Mogadishu og Sør-Somalia for øvrig får få konkrete tips om mistanker om al-Shabaab-aktivitet. Kilde F (møte i Mogadishu, 2022) forklarte dette ved å vise til at folk flest mangler tillit til myndighetene og frykter hevnreaksjoner fra al-Shabaab. Ifølge kildene fortonte dette seg imidlertid noe annerledes i Puntland, hvor al-Shabaab står svakt og har mindre innflytelse enn i Sør-Somalia.

Representanten for Puntlands sikkerhetsdepartement, som Landinfo møtte i Puntland i 2022, hevdet at folk i Puntland rapporterer mistanker til myndighetene og at slike tips følges opp, men ville ikke gå inn på hvordan slike tips håndteres (kilde J, møte i Garowe, 2022). Kilde H (møte i Garowe, 2022) viste til at «noen» personer tipser myndighetene i Puntland om al-Shabaab-mistanker, men at folk flest bruker klanen for beskyttelse og konflikthåndtering fremfor å henvende seg til myndighetene.⁵

³ Sør-Somalia defineres her som Somalia sør for den somaliske delstaten Puntland.

⁴ Al-Shabaab sin tilstedeværelse i Puntland begrenser seg i hovedsak til et avsidesliggende fjellområde sørvest for kystbyen Bosasso (Puntlands innenriksminister, kilde H og kilde J, møter i Garowe, 2022).

⁵ Kilde H (møte i Garowe, 2022) anslo at kun «fem prosent» av befolkningen går til politiet, og da gjerne til en representant fra samme klan som vedkommende selv. Dette er i tråd med informasjon fra lokale kilder som Landinfo har møtt i ulike deler av Sør-Somalia opp gjennom årene.

Arrestasjoner er ofte vilkårlige, men rammer først og fremst unge menn

Massearrestasjoner, som Landinfo publiserte en egen respons om i juni 2015, var tidligere et mye brukt tiltak fra myndighetene for å identifisere al-Shabaab-medlemmer i befolkningen, spesielt i Mogadishu (se Landinfo 2015a). Kildene vi møtte i 2022, var imidlertid omforente om at massearrestasjoner ikke lenger er vanlige, og at arrestasjoner i dag først og fremst retter seg mot enkeltpersoner eller et fåtall personer. Landinfo har ingen oversikt over hvor mange som har blitt arrestert på bakgrunn av mistanker om al-Shabaab-tilknytning opp gjennom årene, men nyhetsartikler gir inntrykk av at det skjer med jevne mellomrom, spesielt i Mogadishu og Puntland.

De lokale kildene som Landinfo møtte under reisen i 2022, var omforente om at arrestasjoner på bakgrunn av mistanker om al-Shabaab-tilknytning fortsatt er preget av vilkårlighet. Kildene forklarte at arrestasjoner typisk forekommer etter at det har funnet sted et al-Shabaab-angrep i nærområdet, og at myndighetene da arresterer unge menn som tilfeldigvis oppholder seg i området (på gaten, for eksempel som tuktuksjåfør, eller i hjemmet sitt). Hensikten med dette er ifølge kildene først og fremst å demonstrere handlekraft fra myndighetenes side. Også Human Rights Watch (2018, s. 24) viser til at arrestasjoner av al-Shabaab-mistenkte er preget av vilkårlighet.

Klantilhørighet resulterer ikke i mistanker i seg selv, men kan utgjøre en sårbarhetsfaktor

Landinfo har ingen oversikt over hvem som har blitt arrestert på bakgrunn av mistanker om al-Shabaab-tilknytning, deres bakgrunn og omstendighetene for arrestasjonen. Landinfos kilder er imidlertid omforente om at myndighetene ikke arresterer personer på bakgrunn av klientilhørighet alene. Flere av kildene viste i denne sammenheng til at «alle» klaner er representert i al-Shabaab, og at følgelig også mistanker om al-Shabaab-tilknytning, både i Sør-Somalia og Puntland, retter seg mot personer fra ulike klaner. Kildene underbygget dette ved å vise til at myndighetsstyrker ikke går rundt og arresterer enhver person som tilhører en gitt klan.

Ovennevntestøttes for øvrig også av at «de fleste» klaner er representert i Mogadishu (Landinfo 2018, s. 14), og av at det er utbredt å reise inn- og ut av myndighetsområder, også mellom Puntland og Sør-Somalia, uten at reisende møter reaksjoner fra myndighetsstyrker bare fordi de kommer fra (klan)områder hvor al-Shabaab har kontroll eller innflytelse (Landinfo 2019; kilde I, møte i Garowe, 2022).

Ifølge kilde C (møte i Mogadishu, 2019), kildene D og F (møter i Mogadishu, 2022) og kildene K og L (møter i Roma, 2022) kan imidlertid klantilhørighet utgjøre en sårbarhetsfaktor under visse omstendigheter. Kildene viste her til at myndighetsstyrker i Sør-Somalia ofte går etter personer som tilhører klaner fra rurale områder i Sør-Somalia, når de foretar arrestasjoner i et område hvor det har funnet sted et angrep, fordi mange somaliere assosierer slike områder med al-Shabaab.⁶ På samme måte har myndighetene i Puntland under slike omstendigheter, ifølge kildene, en tendens til å mistenke personer fra Sør-Somalia fordi de assosierer al-Shabaab med Sør-Somalia. Denne assosiasjonen ble også tydelig uttrykt av myndighetsrepresentantene i Puntland (møter i Garowe, 2022).

Kildene D og F (møter i Mogadishu, 2022) viste i denne sammenheng også til betydningen av klantilhørighet hva gjelder det å virke avskrekkende mot vold og andre uønskede handlinger (se Landinfo 2020, s. 2). Ifølge kildene tenker derfor eksempelvis myndighetsstyrker i Mogadishu seg ofte om to ganger før de arresterer personer som tilhører Hawiye-klanene Abgal eller Haber Gedir, som dominerer hovedstaden. Personer som tilhører klaner eller grupper som har sine tradisjonelle hjemområder i rurale deler av Nedre Shabelle, Bay og Bakool, utgjør ofte et «lettere» mål fordi vedkommendes klan/gruppe ikke innehar en dominerende posisjon i byen. Kilde B (møte i Mogadishu, 2019) understrekte imidlertid at klantilhørighet ikke gir noen automatisk beskyttelse mot reaksjoner. Som det fremgår under, kan klantilhørighet (og andre sosiale forbindelser) også ha innvirkning på hvorvidt mistenkte blir løslatt etter en arrestasjon.

Mistenkte slipper ofte fri grunnet sosiale forbindelser

Landinfos kilder er omforente om at personer som har blitt arrestert på bakgrunn av mistanker om al-Shabaab-tilknytning, ofte slippes fri grunnet sosiale forbindelser og/eller bestikkelser,⁷ uavhengig av om det foreligger reelle bevis mot dem. Ifølge kilde F (møte i Mogadishu, 2022) gjelder dette spesielt dersom vedkommende tilhører en dominerende klan eller er i slekt med en innflytelsesrik myndighetsperson,⁸ som for eksempel lederen for en lokal myndighetsstyrke.

I denne sammenheng understrekte kilde F at lojaliteten til somaliere flest ligger hos egen familie- og klan, og at folk flest strekker seg langt for å hjelpe familie- og klanmedlemmer, uavhengig av om de er al-Shabaab-medlemmer. Også andre

⁶ Som nevnt over, har myndighetene begrenset tilstedeværelse utenfor byene, mens al-Shabaab kan bevege seg relativt fritt i rurale deler av Sør-Somalia.

⁷ Korrupsjon er ekstremt utbredt i Somalia (se for eksempel Transparency International 2022). Hvor mye penger det er snakk om for å kjøpe en mistenkt fri, varierer trolig. Human Rights Watch (2018, s. 27) viser til et tilfelle i 2015 hvor foreldre betalte 2500 USD for å få sønnen sin fri.

⁸ Klaners styrke varierer i tid og sted, men mange klaner har områder hvor de dominerer. Mogadishu, inkludert sikkerhetsstyrkene i byen, domineres eksempelvis av Hawiye-klanene Abgal og Haber Gedir, mens Puntland domineres av Darod-klanen Majerten.

lokale kilder som Landinfo har møtt opp gjennom årene, viser til dette fenomenet.⁹

Slike løslatelser skjer da typisk ved at representanter for vedkommende klan eller andre sosiale forbindelser intervensjoner og krever, betaler og/eller forhandler vedkommende fri. Ifølge kilde F har det iblant også hendt at klaner har fremsatt trusler om vold mot lokale myndigheter for å frigjøre et klanmedlem. Kilden minnet i denne sammenheng om at mange klaner har egne militser, enten som en del av myndighetsstyrkene og/eller ved at medlemmer kan gripe til våpen ved behov.

Avhør og varetekt

Personer som arresteres på bakgrunn av mistanker om al-Shabaab-tilknytning, skal avhøres av Somalias etterretnings- og sikkerhetstjeneste NISA (National Intelligence and Security Agency). Human Rights Watch (2018, s. 25-26) viser til at slike avhør normalt foregår på steder som er formelt tilknyttet NISA, men ifølge kilde F (møte i Mogadishu 2022) avhører NISA også mistenkte andre steder. Som det fremgår over, slipper mistenkte ofte fri grunnet sosiale forbindelser og/eller bestikkelser. Etter Landinfos forståelse kan dette skje både før og etter at vedkommende har vært til avhør hos NISA.

Kilde B (møte i Mogadishu 2019) og kilde F (møte i Mogadishu, 2022) ga uttrykk for at NISA har mer eller mindre fritt handlingsrom i behandlingen av mistenkte, og at NISA bruker vold og trusler om vold for å fremskaffe tilståelser.¹⁰ Også Human Rights Watch (2018, s. 27) viser til dette. En representant for myndighetene i Puntland (kilde J, møte i Garowe, 2022), antydte at «snille avhør» ikke er tilstrekkelig i møtet med personer som mistenkes for al-Shabaab-tilknytning, men ville ikke gå inn på detaljer rundt dette. Som det fremgår under, viser en rekke nyhetsartikler til at personer blir dømt på bakgrunn av «tilståelser». Avhør kan ha varierende lengde, men varer ifølge kilde F gjerne opptil en uke.

Etter avhør hos NISA, overføres mistenkte normalt til fengsel i påvente av en rettsprosess. Ifølge kilde B og kilde C (møter i Mogadishu, 2019) blir noen fanger drept av myndighetene før saken deres kommer opp for retten. Også kilde A (telefonsamtale, 2019) antydte dette.

⁹ Også kilde C (møte i Mogadishu, 2019) og kilde E (møte i Kismayo, 2019) viste til at familier og klaner ofte har medlemmer både i myndighetene og al-Shabaab, og at disse ofte hjelper hverandre på tvers av den formelle konfliktlinjen, blant annet ved å utveksle informasjon.

¹⁰ Kilde F (møte i Mogadishu, 2022) forklarte at NISA ofte anser mistenkte som «skyldige inntil det motsatte er bevist». Kilden understrekte i denne sammenheng at ingen som arresteres på bakgrunn av mistanker om al-Shabaab-tilknytning kategoriseres som «low risk» av NISA, slik som kan være tilfellet ved avhoppere. Avhoppere som vurderes som lavrisiko, unngår straffeforfølgelse mot at de gjennomgår «rehabilitering» (se Landinfo 2015b, s. 7).

Mangelfull rettsprosess

Saker som omhandler personer som anklages for al-Shabaab-tilknytning, har siden august 2011 blitt behandlet av militære domstoler (Human Rights Watch 2014, s. 10). En militær domstol består av tjenestegjørende offiserer, som ikke nødvendigvis besitter juridisk kompetanse. I avsidesliggende områder opererer mobile militære domstoler.

Uavhengige observatører har begrenset adgang til militære domstoler, men Human Rights Watch avdekket i 2014 en rekke kritikkverdige forhold ved rettsprosessen ved slike domstoler, herunder begrenset mulighet for juridisk bistand, spesielt i avsidesliggende områder. Landinfo er ikke kjent med informasjon som tilsier at disse forholdene har bedret seg. Dette underbygges av samtaler med lokale kilder i Mogadishu i 2022 og kilde A (telefonsamtale 2019), som alle fremstiller rettsprosessen ved militære domstoler som svært mangelfull.

Beviskravene ved militære domstoler er uklare. Ifølge kilde A (telefonsamtale 2019) dømmes mange på grunnlag av svake bevis. De lokale kildene som Landinfo møtte i 2022, viste til at mange dømmes alene på bakgrunn av tilståelser. Også nyhetsartikler viser ofte til at de dømte «tilstod» (se for eksempel Garowe Online 2020). Som nevnt over, bruker NISA ifølge kildene vold og trusler om vold for å fremskaffe tilståelser.

Klageinstansen, Supreme Military Court, ble reetablert i 2012 (Human Rights Watch 2014, s. 28). Klagemuligheten er imidlertid i praksis ofte fraværende, blant annet fordi dømte iblant henrettes dagen etter at de fikk dommen (Human Rights Watch 2014, s. 29; kilde A, telefonsamtale 2019).

Straff

Ifølge Human Rights Watch (2014, s. 21) tiltales personer som mistenkes for al-Shabaab-medlemskap normalt under artikkel 221 i den somaliske straffeloven (Penal Code 1964):

Art. 221 (Armed insurrection against the powers of the state):

1. Whoever promotes an armed insurrection against the powers of the state shall be punished with imprisonment for life, and, where the insurrection ensures, with death.
2. Persons who participate in the insurrection shall be punished with imprisonment from three to fifteen years.
3. An insurrection shall be deemed to be an armed insurrection even though the arms are merely kept in a place of deposit.

I tråd med ovennevnte, viser medieartikler at påståtte al-Shabaab-medlemmer dømmes til dødsstraff eller fengselsstraff av varierende varighet, inntil livstid.

Informasjon fra nyhetsartikler gir inntrykk av at militærdømstoler anvender en vid tolkning av hva som utgjør al-Shabaab-medlemskap (se for eksempel Hiiraan Online 2019).¹¹ Dette underbygges av kilde G (møte i Mogadishu, mai 2022), som viser til at myndighetene anser enhver person som har gitt informasjon, overført penger eller ytt annen assistanse til al-Shabaab som al-Shabaab-medlem, uavhengig av om vedkommende gjorde dette frivillig eller ikke.

Det er uklart hvordan straffeutmålingen foretas, men nyhetsartikler gir inntrykk av at det først og fremst er personer som er funnet skyldig i å ha begått drap eller vært involvert i konkrete terrorangrep, som dømmes til døden (se for eksempel BBC 2021, Garowe Online 2022 og Hiiraan Online 2022b; se også Landinfo 2015),¹² mens andre dømmes til fengselsstraffer av varierende grad. Dette underbygges av kilde A, som selv har møtt mange dødsdømte (telefonsamtale, 2019).

Noen mistenkte frifinnes, uten at det fremgår klart hvorfor (se for eksempel Hiiraan Online 2022c). Som det fremgår over, kan sosiale forbindelser og/eller bestikkelser ha betydning for hvorvidt mistenkte kommer fri eller ikke. Også her understreker kildene imidlertid at klantilhørighet og andre relasjoner ikke gir noen automatisk beskyttelse (se også for eksempel Maruf 2020a og b).¹³

Kvinner som mistenkes for al-Shabaab-tilknytning

Selv om det i hovedsak er menn som arresteres på bakgrunn av mistanker al-Shabaab-tilknytning, blir også kvinner unntaksvis arrestert og straffet for dette (kilde F, møte i Mogadishu 2022; Maruf 2020a).¹⁴

¹¹ Hiiraan Online (2019) viser til at en mann i desember 2019 ble dømt til 10 års fengsel for å ha gitt husly til al-Shabaab-medlemmer og ha leid boliger for al-Shabaab i Mogadishu. Mannens forsvarer hevdet at al-Shabaab hadde tvunget ham til dette.

¹² BBC (2021) viser til at 21 personer ble henrettet i juni 2021 for tilknytning til al-Shabaab. De skal ha gjennomført likvideringer og bombeangrep i en årrekke. Hiiraan Online (2022b) viser til at en militær domstol i Puntland i juni 2022 dømte fire menn til døden for å ha tilstått konkrete bombeangrep og likvideringer i Bosasso, som tok livet av flere mennesker. Garowe Online (2022) viser til at en militær domstol i Puntland i februar 2022 dømte fire unge menn til døden for likvideringer i Galkayo over flere år.

¹³ Maruf (2020a) viser til at sønnen til en høytstående politioffiser i Mogadishu i desember 2019 ble dømt til døden for å ha stått bak likvidering av flere høytstående myndighetspersoner i byen. Vedkommende ble henrettet i november 2020 (Maruf 2020b).

¹⁴ Maruf (2020a) viser til at en kvinne i desember 2019 ble dømt til 15 års fengsel for å ha gitt informasjon om myndighetspersoner til al-Shabaab. Kvinner utfører en rekke oppgaver for al-Shabaab, utover å være al-Shabaab-koner. Oppgavene de utfører for organisasjonen er normalt av ikke-stridende art, eksempelvis innhente informasjon, frakte våpen, gi husly, forsørge sårede,

De lokale kildene som Landinfo møtte i 2022, ga uttrykk for at mistenkte kvinner behandles «mildere» enn menn av myndighetene fordi somaliere flest anser kvinner som «precious things» (kilde G, møte i Mogadishu, 2022). Landinfos kilder underbygget dette ved å vise til at de ikke var kjent med tilfeller hvor kvinner har blitt dømt til døden for al-Shabaab-tilknytning, og at myndighetene generelt ikke straffeforfølger al-Shabaab-koner (se under).

Kilde F (møte i Mogadishu, 2022) understrekte samtidig at dette ikke betyr at kvinner ikke blir utsatt for vold under avhør og dømt på bakgrunn av tilståelser frembrakt ved bruk av vold og trusler om vold.

Al-Shabaab-koner risikerer normalt ikke reaksjoner

Landinfos kilder er omforente om at kvinner ikke straffeforfølges alene for å være gift med et al-Shabaab-medlem. Flere av kildene viste i denne sammenheng til at det er ikke uvanlig at det bor kvinner i myndighetsbyer som er gift med aktive al-Shabaab-medlemmer og fortsetter å få besøk av mannen sin (kilde G, møte i Mogadishu 2022; kilde C, møte i Mogadishu, 2019; kilde E, møte i Kismayo, 2019; kilde A, telefonsamtale 2019).¹⁵ Selv om al-Shabaab-koner utgjør en sikkerhetsmessig utfordring for myndighetene, blant annet ved at de gir informasjon til al-Shabaab om forhold i myndighetsområder, reagerer myndighetene ifølge Landinfos kilder normalt ikke mot dem.¹⁶

Administrasjonen i ulike byer inntatt av myndighetene, har fra tid til annen kunngjort at al-Shabaab-koner må forlate stedet, spesielt etter at det har funnet sted et større al-Shabaab-angrep i området, men ifølge kilde G (møte i Mogadishu 2022) følges dette normalt ikke opp. Det eneste tilfellet som Landinfo kjenner til, hvor myndigheten faktisk utviste al-Shabaab-koner, fant sted i 2015, da myndighetsstyrker i Kismayo by fraktet flere titalls kvinner til al-Shabaab-kontrollerte Jamaame (Stern 2020, s. 36). Da Landinfo besøkte Kismayo i 2019, viste imidlertid lokale kilder til at mange al-Shabaab-koner fortsatt levde i byen, og at både myndighetene og lokalsamfunnet var godt kjent med og tolererte dette (kilde E, møte i Kismayo 2019).¹⁷

rekruttere andre kvinner, samle inn penger eller ta seg av forretninger (Stern 2019, s. 16-20). mellompersoner for business. Det finnes imidlertid eksempler på at kvinner har fungert som selvmordsbombere (se for eksempel Maruf 2019), og noen kilder viser til at al-Shabaab også har trent opp enkelte kvinner til å utføre likvideringer (Kushkush & Gettleman 2014).

¹⁵ Al-Shabaab-krigere lever normalt ikke sammen med sin/e kone/r (Stern 2020, s. 24). Mange al-Shabaab-medlemmer lot konen/e sine være igjen byer som ble inntatt av myndighetene. Flere lokale kilder som Landinfo har møtt på ulike informasjonsinnhentingsreiser til Sør-Somalia opp gjennom årene, viser til dette fenomenet.

¹⁶ Ifølge Stern (2020, s. 25) har NISA imidlertid pågrepet al-Shabaab-medlemmer som dro til Mogadishu for å besøke ektefeller.

¹⁷ Flere lokale kilder har på ulike informasjonsinnhentingsreiser opp gjennom årene vist til at somaliske landsbyer og byer flest er «gjennomsiktige», i den forstand at «alle kjenner alle», inkludert deres bakgrunn. Ifølge kildene gjelder dette imidlertid ikke Mogadishu, som grunnet sin størrelse, store befolkning og stadige tilstrømming av internt fordrevne og andre migranter, gir en

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

AFP (2022, 8. oktober). Somalia Warns Media Not to Publish Al-Shabab Propaganda. *Voice of America*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/somalia-warns-media-not-to-publish-al-shabab-propaganda-/6781783.html> [lastet ned 1. desember 2022]

BBC (2021, 27. juni): Somalia's Puntland region executes 21 al-Shabab fighters. *BBC*. Tilgjengelig fra <https://www.bbc.com/news/world-africa-57630144> [lastet ned 1. desember 2022]

Bluwstein, R. (2015, 21. september). Jubbaland Administration Expels Over 60 Harakat Al Shabaab Al Mujahideen Militants Wives from Kismayu. *Strategic Intelligence*. Tilgjengelig fra <https://intelligencebriefs.com/jubbaland-administration-expels-over-60-harakat-al-shabaab-al-mujahideen-militants-wives-from-kismayu/> [lastet ned 1. desember 2022]

Garowe Online (2020, 28. september). Puntland Military court sentences militants to death and jail terms. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/puntland-military-court-sentences-militants-to-death-and-jail-terms> [lastet ned 1. desember 2022]

Garowe Online (2022, 1. februar). Somalia's Puntland sentences six militants to death and jail terms for serial killers. *Garowe Online*. Tilgjengelig fra <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-s-puntland-sentences-six-militants-to-death-and-jail-terms> [lastet ned 1. desember 2022]

Hiiraan Online (2019, 16. desember). Military court jails man to 10 years for aiding Al-Shabaab in Mogadishu. *Hiiraan Online*. Tilgjengelig fra https://www.hiiraan.com/news4/2019/Dec/166462/military_court_jails_man_to_10_years_for_aiding_al_shabaab_in_mogadishu.aspx [lastet ned 1. desember 2022]

viss grad av anonymitet og manglende oversikt (kilde B og D, møter i Mogadishu, 2019; kilde E, møte i Kismayo, 2019).

- Hiiraan Online (2022a, 16. juni). Somali military court sentences couple to 15 years in prison on terror charges. *Hiiraan Online*. Tilgjengelig fra https://www.hiiraan.com/news4/2022/Jun/186630/somali_military_court_sentences_a_couple_to_15_years_in_prison.aspx [lastet ned 1. desember 2022]
- Hiiraan Online (2022b, 21. juni). Puntland sentenced 4 Al Shabab men to death for Bosaso attacks. *Hiiraan Online*. Tilgjengelig fra https://hiiraan.com/news4/2022/Jun/186723/%E2%80%8Epuntland_sentenced_4_al_shabab_men_to_death_for_bosaso_attacks.aspx [lastet ned 1. desember 2022]
- Hiiraan Online (2022c, 22. juli). Puntland military court acquits 14 men accused of ISIS and Al Shabaab membership. *Hiiraan Online*. Tilgjengelig fra https://www.hiiraan.com/news4/2022/July/187095/puntland_military_court_acquits_14_men_accused_of_isis_and_al_shabaab_membership.aspx [lastet ned 1. desember 2022]
- Horn Observer (2021, 30. august). Somalia: Military court sentences ISIS militant to 10 years in jail. *Horn Observer*. Tilgjengelig fra <https://hornobserver.com/articles/1274/Somalia-Military-court-sentences-ISIS-militant-to-10-years-in-jail> [lastet ned 1. desember 2022]
- Human Rights Watch (2018). *“It’s Like We’re Always in a Prison” – Abuses Against Boys Accused of National Security Offenses in Somalia*. Tilgjengelig fra https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/somalia0218_web.pdf [lastet ned 1. desember 2022]
- Kushkush, I. & Gettleman, J. (2014, 4. november). As Power of Terror Group Declines, Once-Fearful Fighters Defect. *New York Times*. Tilgjengelig fra <https://www.nytimes.com/2014/11/05/world/africa/shabab-somalia-fighters-leave-terror-group-behind.html> [lastet ned 1. desember 2022]
- Landinfo (2015a, 5. juni). *Massearrestasjoner og reaksjoner mot personer som mistenkes for å være al-Shabaab-medlemmer*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Somalia-respons-Massearrestasjoner-og-reaksjoner-mot-personer-som-mistenkes-for-%C3%A5-v%C3%A6re-al-Shabaab-medlemmer-05062015.pdf> [lastet ned 1. desember 2022]
- Landinfo (2015b, 5. august). *Reaksjoner mot al-Shabaab-avhoppere*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Somalia-temanotat-Reaksjoner-mot-al-Shabaab-avhoppere-05082015.pdf> [lastet ned 1. desember 2022]
- Landinfo (2019, 28. juni). *Praktiske og sikkerhetsmessige forhold på reise i Sør-Somalia*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/06/Somalia-temanotat-Praktiske-og-sikkerhetsmessige-forhold-p%C3%A5-reise-i-S%C3%B8r-Somalia-28062019.pdf> [lastet ned 1. desember 2022]
- Landinfo (2020, 7. april). *Sikkerhetssituasjonen i Nordvest-Somalia (Somaliland)*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Respons-om-Sikkerhetssituasjonen-i-Nordvest-Somalia-Somaliland-07042020-endelig-versjon-1.pdf> [lastet ned 1. desember 2022]
- Landinfo (2021, 3. juni). *Somalia: Det generelle voldsbildet og al-Shabaabs aktivitet i ulike deler av landet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2021/06/Respons-Somalia-Det-generelle-voldsbildet-og-al-Shabaabs-aktivitet-i-ulike-deler-av-landet-030621.pdf> [lastet ned 1. desember 2022]
- Landinfo (2022, 8. september). *Sikkerhetssituasjonen i Mogadishu og al-Shabaabs innflytelse i byen*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2022/09/Respons-Somalia-Sikkerhetssituasjonen-i-Mogadishu-og-al-Shabaabs-innflytelse-i-byen-08092022-1.pdf> [lastet ned 1. desember 2022]

- Maruf, H. (2019, 9. august). Mogadishu Mayor Targeted by Female Bomber. *Voice of America*. Tilgjengelig fra https://www.voanews.com/a/africa_mogadishu-mayor-targeted-female-bomber/6173543.html [lastet ned 1. desember 2022]
- Maruf, H. (2020a, 1. januar). College Teacher Convicted for Leading Al-Shabab Operations in Mogadishu. *Voice of America*. Tilgjengelig fra https://www.voanews.com/a/africa_college-teacher-convicted-leading-al-shabab-operations-mogadishu/6181942.html [lastet ned 1. desember 2022]
- Maruf, H. (2020b, 29. november). *Breaking: Somalia executed 3 Al-Shabaab men by firing squad on Sunday* [twittermelding]. S.l.: Harun Maruf. Tilgjengelig fra <https://twitter.com/harunmaruf/status/1332897348196950016> [lastet ned 1. desember 2022]
- Maruf, H. (2021, 23. august). *Somalia military court in Mogadishu sentences Abdirizak Mohamed Abdi to 15 years jail term* [twittermelding]. S.l.: Harun Maruf. Tilgjengelig fra <https://twitter.com/harunmaruf/status/1429766643186606081> [lastet ned 1. desember 2022]
- Maruf, H. (2022, 14. januar). Al-Shabab Fears Somalia's Military Court, Judge Says. *Voice of America*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/al-shabab-fears-somalia-s-military-court-judge-says-/6397204.html> [lastet ned 1. desember 2022]
- Penal Code (1964, 3. april). *Somalia: Penal Code*. Tilgjengelig fra <http://www.refworld.org/docid/4bc5906e2.html> [lastet ned 2. desember 2022]
- Stern, O. (2019, september). *The Invisible Women of Al-Shabaab*. Adam Smith International. Tilgjengelig fra <http://www.orlystern.com/wp-content/uploads/2016/06/The-Invisible-Women-of-al-Shabaab-.pdf> [lastet ned 21. oktober 2022]
- Stern, O. (2020, juni). *Married in the Shadows: The Wives of al-Shabaab*. Adam Smit International. Tilgjengelig fra <http://www.orlystern.com/wp-content/uploads/2021/05/Wives-of-al-Shabaab-final.pdf> [lastet ned 21. oktober 2022]
- Transparency International (2022). *Corruption Perception Index 2021*. Berlin: Transparency International. Tilgjengelig fra <https://www.transparency.org/en/cpi/2021> [lastet ned 1. desember 2022]

Muntlige kilder

- Kilde A, ressursperson som har jobbet ved fengsler i Sør-Somalia og Puntland, telefonsamtale, 30. januar 2019
- Kilde B, lokal representant for en internasjonal organisasjon, møte i Mogadishu 11. februar 2019
- Kilde C, lokal sikkerhetsansvarlig for en internasjonal organisasjon, møte i Mogadishu 11. februar 2019
- Kilde D, lokal ressursperson, møte i Mogaidshu 12. februar 2019 og 30. mai 2022
- Kilde E, lokal representant for en internasjonal organisasjon, møte i Kismayo 13. februar 2019
- Kilde F, lokal representant for en internasjonal organisasjon, møte i Mogadishu 29. mai 2022
- Kilde G, lokal representant for en internasjonal organisasjon, møte i Mogadishu, 30. mai 2022
- Kilde H, lokal representant for en internasjonal organisasjon, møte i Garowe, 2. juni 2022
- Kilde I, lokale representanter for en IDP-bosetning, møte i Garowe, 1. juni 2022
- Kilde J, representant for Puntlands sikkerhetsdepartement, møte i Garowe, 1. juni 2022
- Kilde K, internasjonal Somalia-ekspert A, møte i Roma, 18. oktober 2022
- Kilde L, internasjonal Somalia-ekspert B, møte i Roma, 18. oktober 2022

© **Landinfo 2022**

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.